

garjev. Železnice so bile malone vse financijelno oškodovane, ker so odpali zelo znameniti dohodki iz prevažanja premoga, in ker se je zmanjšal dohodek iz čistega dobička nekaterih privatnih železnic in dobiček od posojevanja železniških vagonov nekaterim privatnim železnicam. Okroglo se sme računati, da imajo državne železnice vsled štrajka premogarjev v lanskem letu izgube 3,200.000 kron.

Druga okolnost, ki je neugodno vplivala na financijelni uspeh je ta, da se je blizu 3,000.000 kron več porabilo za poprave železnic, kakor je bilo postavljeno v proračun.

Država je izvrševala tudi upravo dolenskih železnic. Dežela Kranjska, ki je prevzela garancijo za štiri odstotno obrestovanje glavnice te železnice, je morala v letih 1896. do 1899. plačati v ta namen velike svote. Lansko leto pa so se razmere na dolenskih železnicah tako ugodno spremenile, da deželi za lansko leto ne bo treba ničesar plačati, pač pa dobi še na račun obresti od plačanih garancijskih prispevkov in na račun garancijskega prispevka okrog 37.000 kron.

Obrtnijske raznoterosti.

Intendanca c. in kr. 3. kora v Gradcu je poslala trgovski in obrtniški zbornici v Ljubljani izkaz približne potrebščine stvari, ki se bodo potrebovale v dobi l. 1901/1902 za oskrbovanje c. in kr. vojske in c. kr. domobranstva v oskrbovalnih skladiščih v Gradcu, Mariboru, Celovcu, Ljubljani, Trstu, Gorici in Pulju. Dobaviti je pšenico, rž, oves, kruh, seno, slamo, drva, premog itd. Izkaz se lahko vpogleda v pisarni omenjene zbornice. Dobavne obravnave se bodo naznačile s posebnimi razglasi v oficijelnih deželnih listih.

Kmetijstvo.

Najboljše trave za napravo travnikov in večletnih mešanic.

Glede pridelovanja krme se je tudi pri nas že marsikaj na bolje obrnilo. Naši gospodarji so že začeli kupovati dobra travna semena in jih mešati med deteljo za napravo večletnih deteljišč in travnikov. Sem in tja se lahko opazuje, da se je njiva predelala v rodoviten travnik itd. Prav tako! Koder nam kaže porabiti njive za travnike ali za večletno deteljišče, naj se to tudi zgodi, kajti vse kaže, da se bo treba z živinorejo in s pridelovanjem krme pečati v čim dalje večji meri.

Pri tem pa moramo opozoriti naše gospodarje, da naj sejejo različne in najboljše trave in da naj jih sejejo v pravem razmerju z deteljo in pa v zadostni množini. Le na ta način se bodo dosegle najbogatejše košnje. Sempirja (senenega droba) pa naj ne trosijo po takih njivah, kajti s sempirjem se vseje malo dobrega semena, zato pa toliko več vsakovrstnega plevela.

Najboljše trave, ki se priporočajo za setev po naših krajih so:

1. francoska pahovka, ki je visoka in trpežna;
2. pasja trava, ki raste v gostih šopih in je trpežna;
3. mačji rep, ki raste visoko in je trpežna.
4. angleška ljulika, ki je majhna in se močno obraste;
5. laška ljulika, ki raste visoko in trpi dve do tri leti. Laška ljulika, francoska pahovka in mačji rep dajejo že prvo leto bogate košnje, druge pa z drugim letom.

Te trave naj se tedaj kupujejo in mešajo med deteljo.

Izmed detelj se priporoča za naše kraje pred vsem domača in štajerska detelja in potem nokota; po bregovih in v strmih legah, kjer je malo zemlje, pa esparzeta.

Te trave in detelje je treba seveda v pravem razmerju posejati, da bo več pridelka. Za večletne mešanice, ki se naj kosé po štiri do šest let, je vzeti $\frac{1}{3}$ (33 %) deteljnega in $\frac{2}{3}$ (66 %) travnega semena, za napravo travnikov za stalno rabo naj se pa vzame $\frac{1}{5}$ (20 %) deteljnega in $\frac{4}{5}$ (80 %) travnega semena. Izkušnje nas uče, da se take setve še najbolj sponašajo.

V kakih množinah naj se sejejo posamezne vrste trav in detelj, to je odvisno seveda od kakovosti dotične zemlje in lege, kakor tudi od tega, ali se ima dotičen prostor rabiti le za košnjo ali tudi za pašo. Zaradi tega je prav, da se gospodarji v teh slučajih obrnejo do veščakov.

Konečno je še priporočati, da se travna semena zase sejejo in prav tako tudi deteljna semena, kajti le na ta način je mogoče seme enakomerno razdeliti in dobiti rušo, ki bo povsod enako gosto obraščena.

Ali naj se konji napajajo pred krmljenjem, ali po krmljenju?

Danski živinozdravnik Marlot o tem govori: Žival ne živi od tega, kar požre, nego od tega, kar prebavi. Važno je torej, ako je povžita hrana v želodcu nekaj dalje, da se bolje prebavi, nego da gre ona naglo naprej. Mnogo poskusov pri mrtvih konjih je pokazalo, da ni dobro po krmljenju konja z ovsom šele napojiti, marveč to šele škoduje. Tako so n. pr. na neki gospodarski šoli na Francoskem napravili poskušnjo, da so dali konju 4 ovsa, zatem ga napojili in slednjič zaklali. V njegovem želodcu niso našli več, nego za jeden liter v vodi plavajočega ovsa, ostali trije litri ovsa so bili že v čevah in ta pa le malo prebavljen, torej kakor zavržen. Drugi konj je bil prej napojen, na to še le je dobil 4 litre ovsa; za 4 ure pozneje je bil tudi ta zaklan, ali v njegovem želodcu našli so še ves oves, zmešan s slinami in drugo tvarino.

Poskusi omenjenega Marlota na živih konjih so pokazali, da raste, ali kali še mnogo ovsa, ki gre skozi